

IZVRŠNI REZIME

Plan za primenu Standarda za Kosovo

Plan za primenu Standarda za Kosovo (PPSK) utvrđuje akcije i politiku postizanja standarda utvrđenih u dokumentu «Standardi za Kosovo» objavljenom u Prištini 10. decembra 2003. godine i nakon toga odobrenom od strane Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija u njegovom saopštenju od 12. decembra. «Standardi za Kosovo», a posebno uvod u njih, utvrđuju pravnu osnovu i vodeća načela za ovaj plan primene.

«Standardi za Kosovo» opisuju Kosovo u kojem su javne ustanove reprezentativne i demokratske, gde je vladavina prava efikasna, poštovana i dostupna svima, gde su interno raseljena lica koja to žele slobodna i u stanju da se vrate na Kosovo bez smetnji, prepreka ili obeshrabrivanja, gde svi pojedinci bez obzira na etničko poreklo mogu da putuju i da rade bezbedno i da se služe svojim jezikom (i gde to biva poštovano) svugde i u svakoj ustanovi na Kosovu, gde je okvir za funkcionisanje tržišne privrede uspostavljen i gde Kosovski zaštitni korpus funkcioniše strogo u okviru svog mandata; štaviše, standardi opisuju Kosovo gde Priština učestvuje u uspešnom dijalogu sa Beogradom i gde je Kosovo u stabilnoj i miroljubivoj vezi sa susedima u regionu. Ukratko, istinski multietničko i stabilno Kosovo zasnovano na evropskim standardima. U tom pogledu, proces standarda je harmoničan sa paralelnim Procesom uspostavljanja mehanizma stabilizacije i pridruživanja Evropske unije (MSP). Ti procesi se uzajamno osnažuju.

Dokument «Standardi za Kosovo» detaljno opisuje taj cilj. «Standardi za Kosovo» ostaju meta za Kosovo. Napredovanje prema toj meti biće osnova za bilo koje preispitivanje sredinom 2005. godine, kako bi otpočelo razmatranje konačnog statusa Kosova.

Postizanje standarda zahteva i saradnju vlade Srbije i Crne Gore u Beogradu. Mi podstičemo njihovo konstruktivno angažovanje u procesu smišljenom da zaštiti i promovise interese svih zajednica na Kosovu.

Struktura PPSK

Plan za primenu standarda za Kosovo (PPSK) opisuje akcije koje moraju da preduzmu PIS i druge ustanove da bi postigle standarde. Akcije UNMIK-a u mnogim elementima Plana podržavaju PIS. U nekim slučajevima, naročito u oblasti rezervisanih ovlašćenja (kao što je vladavina prava) UNMIK snosi prvenstvenu odgovornost za akciju zato što ima pravnu i funkcionalnu odgovornost za te standarde. U nekim slučajevima akciju moraju zajednički da

preduzmu PIS i UNMIK, ali, u svakom pogledu, postizanje standarda zahteva saradnju i zajednički rad PIS i UNMIK-a.

PPSK detaljno potvrđuje *koje* akcije su smišljene da postignu standarde («akcije»), *ko* je odgovoran za preduzimanje tih akcija («odgovorni nosilac akcije»), *ko* podržava glavnog nosioca akcije («podržavalac») i *kada* je planirano da se akcija odvija («vremenski okvir»).

U svakom odeljku PPSK u uvodu su utvrđene pojedinosti strategije i prioriteta da bi bio postignut standard u toj oblasti.

Neposredni prioriteta

U svetlu nasilja 17-20. marta 2004. godine, neposredni prioritet je ustanovljavanje vladavine prava, sudsko gonjenje izvršilaca i javno poštovanje zakona i reda. To je odgovornost svih ljudi na Kosovu. Dodatno, moraju brzo da budu preduzeti koraci, koje prvenstveno preduzimaju PIS, ka obnovi oštećene i uništene imovine i aktivnom pomaganju povratka onih koji su izmešteni iz svojih domova. Potrebno je da budu preduzeti koraci, predvođeni političkim liderima, ka otpočinjanju efikasnog pomirenja među zajednicama.

Na duži rok, ostaje vitalno da dođe do napredovanja u svim oblastima standarda. No, unutar njih ima nekih ključnih prioriteta.

Suštinsko je da ustanove Kosova, uključujući ustanove uprave, Skupštinu i tela na nivou opština, ostvare veće napredovanje u omogućavanju punog učestvovanja svim zajednicama i u stvaranju i primeni politike koja u potpunosti štiti prava i odražava potrebe svih zajednica. Političke partije, naročito u izbornoj godini, snose istu odgovornost. Učestvovanje svih zajednica i politika i akcije koje pomažu takvo učestvovanje, srž su procesa standarda.

U međuvremenu, biće uloženi veći napor da budu ispitani novi institucionalni aranžmani koji bi omogućivali efikasniju lokalnu upravu, koja polaže računa lokalnim zajednicama, i da paralelne strukture budu integrisane u institucije Kosova. Oba cilja biće istaknuta u raspravi sa liderima Kosova, sa opštom namerom da budu napravljeni institucionalni aranžmani koji su prihvatljivi i efikasni za sve i koji stoga pomažu da budu postavljeni čvrsti temelji budućnosti Kosova. Rasformiranje paralelnih struktura zahtevaće i saradnju vlade Srbije i Crne Gore.

Efikasna vladavina prava zahteva iznad svega da svaki pripadnik svake zajednice na Kosovu bude u stanju da živi, radi i putuje u mirnoj i bezbednoj okolini.

Nedavni događaji pokazali su koliko daleko mora da se ide da bi bio postignut taj cilj. Takva okolina zahteva ne samo efikasnu i profesionalnu policijsku službu i pravosuđe, nego pre svega aktivnu saradnju svih stanovnika Kosova. Ovo mora da bude koordinisana akcija da bi bila primenjena i zaštićena prava vlasništva i da bi bilo okončano protivzakonito zauzimanje imovine.

Standard slobode kretanja je takođe prilično daleko od ostvarivanja. Odgovornost je PIS da uvedu politiku koja omogućuje pripadnicima svake zajednice da putuju, žive i rade slobodne bilo gde na Kosovu. Ova politika sada biva preispitivana i može da bude revidirana, da bi bilo obezbeđeno da može da postigne cilj. Isto tako, ostaje standard da svim interno raseljenim licima koja to žele bude pomognuto da se vrate u svoje domove. Ovo zahteva akciju PIS na centralnom i opštinskom nivou, koju podržava UNMIK, i podršku svih zajednica na Kosovu i njihovih lidera.

Mora da postoji dinamička akcija unošenja energije u privredu Kosova. Ovo zahteva da postoji jasan pravni okvir, odgovorno upravljanje budžetom i transparentno kreiranje politike. Privatizacija mora da napreduje brže. Sve te akcije olakšaće investiranje – i spoljašnje i unutrašnje – i otvaranje radnih mesta.

Preispitivanje PPSK

PPSK će da bude preispitan narednih meseci i revidiran prema ostvarivanju akcija i identifikovanju novih. Posebno, odeljak o povratcima i slobodi kretanja biće brižljivo revidiran u svetlu nedavnih događaja, da bi bilo obezbeđeno da planirane akcije mogu efikasno da zadovolje ove suštinske standarde. Smisao budućeg preispitivanja je da obezbedi da akcije sadržane u planu postignu najveće napredovanje prema standardima utvrđenim u «Standardima za Kosovo».

Procenjivanje

Procenjivanje napredovanja PIS i Kosova u celini prema standardima vršiće tromesečno Ujedinjene nacije, uz konsultovanje sa drugim ključnim međunarodnim partnerima (kao što su Kontakt grupa i Evropska unija), a Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će o tome da izveštava Savet bezbednosti .

31. mart 2004. godine